

1. melléklet az ... .../.... számú kormány-előterjesztéshez

2017. évi ..... törvény

a használati minták oltalmára vonatkozó szabályozás módosításáról

1. A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény módosítása

1. §

A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hmtv.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § (1) Használatiminta-oltalomban (a továbbiakban: mintaoltalom) részesülhet valamely tárgy kialakítása, szerkezete vagy részeinek elrendezése (a továbbiakban: minta), ha új, feltalálói lépésen alapul és iparilag alkalmazható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mintának minősül a berendezés és a több – egymással kapcsolatban lévő – eszközből álló rendszer is, nem tartozik azonban a minta fogalmába különösen a termék esztétikai kialakítása, a növényfajta, a vegyi termék és a keverék.”

2. §

A Hmtv. 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A technika állásához tartozik mindaz, ami az elsőbbségi időpont előtt írásbeli közlés, szóbeli ismertetés, gyakorlatbavétel útján vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált.”

3. §

A Hmtv. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) Feltalálói lépésen alapul a minta, ha a technika állásához képest a mesterségben járatos személy számára nem nyilvánvaló. A feltalálói lépés meglétét nem alapozza meg önmagában az a körülmény, hogy a technika állását több forrás együttesen határozza meg, vagy az, hogy a technika állását részben vagy egészben idegen nyelvű források határozzák meg.

(2) A feltalálói lépés vizsgálata szempontjából a technika állásának a 2. § (3) bekezdése szerinti részét figyelmen kívül kell hagyni.”

4. §

A Hmtv. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A mintára mintaoltalmat kell adni, ha a minta

a) kielégíti az 1-4. §-ban meghatározott követelményeket, és a (2) bekezdés alapján nincs kizárva a mintaoltalomból, és

b) bejelentése megfelel az e törvény szerint vizsgált feltételeknek.

(2) A minta nem részesülhet mintaoltalomban, ha gazdasági tevékenység körében történő hasznosítása a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközne; az ilyen hasznosítás nem tekinthető közrendbe ütközőnek pusztán azért, mert valamely jogszabállyal ellentétben áll.”

5. §

A Hmtv. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § A mintaoltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának - a jogszabályok keretei között - kizárólagos joga van arra, hogy a mintát hasznosítsa, illetve hasznosítására másnak engedélyt (licenciát) adjon. A kizárólagos hasznosítási jog kiterjed a minta szerinti termék gazdasági tevékenység körében való előállítására, használatára, forgalombahozatalára, forgalomba hozatalra ajánlására, ilyen célból való raktáron tartására és behozatalára.”

6. §

A Hmtv. 13. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az igénypontok tartalmát nem lehet kizárólag szó szerinti értelmükre korlátozni; az igénypontoknak azonban olyan jelentést sem lehet tulajdonítani, mintha azok csupán iránymutatást adnának a mesterségben járatos személy számára az oltalmazni kívánt minta meghatározásához.”

7. §

A Hmtv. 16. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a szabadalmazott találmány vagy a növényfajta-oltalom alatt álló fajta valamely mintaoltalom megsértése nélkül nem hasznosítható, a hasznosításhoz szükséges mértékben a gátló mintaoltalomra kényszerengedélyt kell adni. A mintaoltalomra adott kényszerengedélyre

vonatkozóan egyebekben a szabadalmi törvénynek a kényszerengedélyekre irányadó közös szabályait kell megfelelően alkalmazni.”

8. §

A Hmtv. 17. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A mintaoltalom korlátaira és kimerülésére a szabadalmi törvénynek a szabadalmi oltalom korlátaira és kimerülésére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

9. §

A Hmtv. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § Ha a mintaoltalmi bejelentésnek vagy a mintaoltalomnak a tárgyát jogosulatlanul mástól vették át, a sértett, illetve jogutódja követelheti a mintaoltalmi bejelentésnek vagy a mintaoltalomnak egészben vagy részben történő átruházását, valamint kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.”

10. §

A Hmtv. 23. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A mintaoltalomról történő lemondás visszavonásának nincs jogi hatálya.”

11. §

(1) A Hmtv. 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A mintaoltalmat – keletkezésére visszaható hatállyal – meg kell semmisíteni, ha

- a)* a mintaoltalom tárgya nem felelt meg az 5. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott követelményeknek,
- b)* a leírás nem felelt meg a 32. §-ban meghatározott feltételeknek,
- c)* a mintaoltalom tárgya bővebb annál, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott, illetve – megosztás esetén – a megosztott bejelentésben feltártak; vagy
- d)* a mintaoltalmat nem annak adták meg, akit az a törvény szerint megillet.”

(2) A Hmtv. 24. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A megsemmisítési kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanannak a mintaoltalomnak a megsemmisítése iránt bárki újabb eljárást indítson.”

12. §

A Hmtv. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hatáskörébe tartoznak:

- a) a mintaoltalom megadásával,
- b) a mintaoltalom megszűnésének megállapításával, illetve újra érvénybe helyezésével,
- c) a mintaoltalom megsemmisítésével,
- d) a nemleges megállapítással,
- e) a mintaoltalmi leírás értelmezésével,
- f) a mintaoltalom fenntartásával és nyilvántartásával,
- g) a mintaoltalommal összefüggő hatósági tájékoztatással kapcsolatos ügyek.”

13. §

A Hmtv. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„28. § (1) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala mintaoltalmi ügyekben folyó eljárásában megfelelően alkalmazni kell a szabadalmi törvénynek a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtti eljárásra vonatkozó általános szabályait, ideértve a szabadalmi lajstromra, valamint a hatósági tájékoztatásra vonatkozó szabályokat is, az alábbi eltérésekkel:

- a) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által kitűzött határidő legalább egy, de legfeljebb három hónapos lehet;
- b) az a) pont szerinti határidő – annak lejáratá előtt előterjesztett kérelemre történő – meghosszabbítása legalább egy hónappal, de legfeljebb három hónappal történhet;
- c) különösen indokolt esetben sem adható a b) pontban foglaltaknál hosszabb vagy többszöri határidő-hosszabbítás;
- d) szabadalmi bejelentésen mintaoltalmi bejelentést, szabadalmon mintaoltalmat, szabadalmi lajstromon mintaoltalmi lajstromot kell érteni, a szabadalmi bejelentés közzétételére és a Szabadalmi Jogi Szerződés alkalmazására vonatkozó rendelkezések pedig nem alkalmazhatók.

(2) A szabadalmi törvénynek a mintaoltalmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjaira és a mintaoltalom fenntartási díjaira vonatkozó rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha e törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.

(3) Ha ugyanarra a tárgyra mintaoltalmat és szabadalmi oltalmat egyaránt szereztek, az egyik oltalom megsemmisítésére irányuló eljárásban hozott jogerős döntés a párhuzamos oltalom érvényességével kapcsolatos eljárásban a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalát – a döntés megállapításainak erejéig – köti.

(4) A mintaoltalmi bejelentés iratait a mintaoltalom megadásáról szóló határozat jogerőre emelkedésének megállapítását követően bárki megtekintheti és azokról jogszabályban megállapított díj ellenében másolatot kaphat. A 36/B. § szerinti oltalmazhatósági véleményt a mintaoltalom megadásáról szóló határozat jogerőre emelkedésének megállapítását követően, illetve – ha azt követően készül el – az oltalmazhatósági véleményről szóló hatósági tájékoztatást követően bárki megtekintheti és annak iratairól díj ellenében másolatot kaphat.”

14. §

A Hmtv. 29. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„29. § (1) A mintaoltalom megadására irányuló eljárás a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához intézett bejelentéssel indul meg.

(2) A mintaoltalmi bejelentésnek bejelentési kérelmet, a minta leírását igénypontokkal, rajzot és – ha szükséges – egyéb mellékletet kell tartalmaznia.

(3) A bejelentés részletes alaki szabályait az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet állapítja meg.

(4) A mintaoltalmi bejelentésért a szabadalmi törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott, igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni; a bejelentési díjat a bejelentés napját követő két hónapon belül kell megfizetni.

(5) Ha a bejelentés melléklete idegen nyelven készült, a magyar nyelvű mintaoltalmi leírást igényponttal, valamint a rajzot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.

(6) A bejelentő a mintaoltalom megadásáról szóló határozat jogerőre emelkedésének megállapításáig – a 23. § rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – visszavonhatja a mintaoltalmi bejelentést.”

15. §

A Hmtv. „Mintaoltalmi bejelentés” alcíme a következő 29/A. §-sal egészül ki:

„29/A. § (1) A mintaoltalmi bejelentés napja az a nap, amelyen a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához beérkezett bejelentés legalább a következőket tartalmazza:

a) utalást a mintaoltalom iránti igényre,

- b) a bejelentő azonosítására alkalmas és a vele való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatokat, valamint
- c) leírást és az abban hivatkozott rajzot, függetlenül attól, hogy megfelelnek-e az egyéb követelményeknek.

(2) A bejelentési nap elismeréséhez a leírás és a rajz benyújtása helyett elsőbbségi iratra is elegendő utalni.”

16. §

A Hmtv. „A mintaoltalmi bejelentés vizsgálata” alcíme a következő 33/A-33/B. §-sal egészül ki:

„33/A. § A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a mintaoltalmi bejelentés benyújtását követően megvizsgálja, hogy

- a) a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez a 29/A. §-ban előírt feltételeknek,
- b) megfizették-e a 29. § (4) bekezdésében meghatározott bejelentési díjat, valamint
- c) benyújtották-e a 29. § (5) bekezdésében meghatározott magyar nyelvű mintaoltalmi leírást és rajzot.

33/B. § (1) Ha a bejelentési nap nem ismerhető el, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala felhívja a bejelentőt a hiányok két hónapon belül történő pótlására.

(2) A hiányok határidőben történő pótlása esetén a bejelentés napjának a hiánypótlás beérkezési napját kell tekinteni. Ellenkező esetben a bejelentési nap nem ismerhető el és az eljárást meg kell szüntetni.

(3) A bejelentővel való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatok hiányában a hiánypótlásra nem kell felhívást kiadni, a hiánypótlásra nyitva álló két hónapos határidőt pedig a bejelentés beérkezésétől kell számítani.

(4) Az elismert bejelentési napról a bejelentőt értesíteni kell.

(5) Ha a bejelentési díjat nem fizették meg, illetve a magyar nyelvű mintaoltalmi leírást és rajzot nem nyújtották be, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala figyelmezteti a bejelentőt a 29. § (4) és (5) bekezdése által meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.”

17. §

A Hmtv. 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § Ha a mintaoltalmi bejelentés megfelel a 33/A. § alapján vizsgált követelményeknek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala megvizsgálja, hogy a mintaoltalmi bejelentés megfelel-e a 29. § (2) és (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.”

18. §

(1) A Hmtv. 35. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a mintaoltalmi bejelentés érdemi vizsgálatát a következő szempontokból végzi:)

„a) a bejelentés tárgya minta-e az 1. § alapján;”

(2) A Hmtv. 35. § f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a mintaoltalmi bejelentés érdemi vizsgálatát a következő szempontokból végzi:)

„f) az elsőbbséget szabályszerűen igényelték-e a mintára és a bejelentőt megilleti-e az igényelt elsőbbség;”

(3) A Hmtv. 35. §-a a következő g) ponttal egészül ki:

(A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a mintaoltalmi bejelentés érdemi vizsgálatát a következő szempontokból végzi:)

„g) a bejelentést új tartalom bevitelével nem változtatták-e meg úgy, hogy a tárgy bővebb lett annál, mint amit a bejelentés napján benyújtott bejelentésben feltártak.”

19. §

A Hmtv. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § (1) Ha a mintaoltalmi bejelentés nem felel meg a 34-35. § alapján vizsgált követelményeknek, a bejelentőt – a kifogás természete szerint – hiánypótlásra, nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni.

- (2) A mintaoltalmi bejelentést egészében vagy részben el kell utasítani, ha a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket.
- (3) A bejelentést csak a felhívásban pontosan, határozottan megjelölt és kellően kifejtett okok alapján lehet elutasítani.
- (4) Ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, illetve a bejelentést nem osztja meg, a mintaoltalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.
- (5) Ha a minta és a mintaoltalmi bejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a bejelentés tárgyára mintaoltalmat ad.
- (6) A szabadalmi törvénynek az európai szabadalmi bejelentés hatályára vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell mintaoltalmi ügyekben is. Az európai szabadalmi bejelentés a szabadalmi törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával nemzeti mintaoltalmi bejelentéssé is átalakítható.
- (7) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala megjelölt vagy kiválasztott hivataként való eljárására a szabadalmi törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, ha a bejelentő a Szabadalmi Együtműködési Szerződés 43. Cikkével összhangban megjelöli, hogy nemzetközi bejelentése Magyarországon mint megjelölt vagy kiválasztott államban használatiminta-oltalom megadására irányul.”

20. §

A Hmtv. IV. fejezete a következő „A szabadalmi törvény különös eljárási szabályainak alkalmazása” és „Oltalmazhatósági vélemény” alcímekkel egészül ki:

„A szabadalmi törvény különös eljárási szabályainak alkalmazása

36/A. § A mintaoltalmi bejelentés elsőbbsége, módosítása, megosztása, valamint a mintaoltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése, megsemmisítése, továbbá a mintaoltalmi leírás értelmezése és a nemleges megállapítás tekintetében az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a szabadalmi törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Oltalmazhatósági vélemény

36/B. § (1) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a bejelentő vagy – a mintaoltalom megadását követően – a mintaoltalom jogosultjának kérelmére oltalmazhatósági véleményt készít. Az oltalmazhatósági vélemény újdonságkutatáson alapuló, indokolást is tartalmazó, az e törvényben meghatározott joghatásokon túlmenően kötőerővel nem rendelkező megállapítás arról, hogy a minta kielégítheti-e az újdonság, a feltalálói lépés és az ipari alkalmazhatóság követelményeit.

(2) Az oltalmazhatósági vélemény elkészítése a mintaoltalmi bejelentés vizsgálatától elkülönülten folyik, és a mintaoltalom megadható az oltalmazhatósági vélemény elkészültét megelőzően is.

(3) Az oltalmazhatósági véleményért a szabadalmi törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(4) Ha a megfizetés időpontjában a mintaoltalmi igény, illetve a mintaoltalom jogosultja kizárólag maga a feltaláló, az oltalmazhatósági vélemény díjának a felét köteles megfizetni. A kedvezmény akkor illeti meg a feltalálót, ha a bejelentéssel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét, vagy ha a mintaoltalom olyan bejelentésen alapul, amellyel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét. Az e bekezdésben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha – több feltaláló esetén – a feltalálók valamelyike a mintaoltalmi igényéről, illetve a mintaoltalomról feltalálótársa javára lemondott, továbbá, ha a feltalálók bármelyike helyébe az örököse lép.

(5) Az oltalmazhatósági vélemény elkészítéséhez szükséges újdonságkutatásra a szabadalmi törvény 69. § (1)-(2) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(6) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az oltalmazhatósági véleményt az erre irányuló kérelem benyújtásának napján rendelkezésre álló leírás és igénypont, valamint rajz alapján készíti el, és azt az oltalmazhatósági véleményre irányuló kérelem benyújtásától számított hat hónapon belül küldi meg – a hivatkozott iratok másolatával együtt – a bejelentőnek, illetve a mintaoltalom jogosultjának.

(7) Az oltalmazhatósági vélemény elkészültéről a mintaoltalom megadásának meghirdetésével együtt – vagy, ha az oltalmazhatósági vélemény később készül el, külön alkalommal – hatósági tájékoztatást kell közölni a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hivatalos lapjában.

(8) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az oltalmazhatósági vélemény díját kérelemre visszafizeti, ha az oltalmazhatósági vélemény megküldésére a kérelem benyújtásától számított hatodik hónap utolsó napját követően kerül sor.”

21. §

A Hmtv. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § (1) Mintaoltalmi perek:

- a)* a mintaoltalmi kényszerengedély megadása, módosítása és visszavonása iránti perek,
- b)* az előhasználati jog fennállásával kapcsolatos perek,
- c)* a bitorlás miatt indított perek, ideértve a (2) bekezdés *c)* pontjában szabályozott esetben a mintaoltalom érvénytelenségével kapcsolatos kifogások elbírálását is.

(2) A mintaoltalmi perekre a szabadalmi perek szabályait kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

- a)* ha a mintaoltalom bitorlása miatt indított perben az alperes az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig igazolja, hogy a mintaoltalom megsemmisítése iránt eljárást indított a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt, a per tárgyalását a bíróság – a megsemmisítési eljárás jogerős befejezéséig vagy az eljárások *b)* pont szerinti egyesítéséig – felfüggeszti, azzal, hogy ha a mintaoltalom jogosultja az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig rá nézve kedvező oltalmazhatósági véleményt nyújt be a bíróságon, a felfüggesztés nem kötelező;
- b)* ha a mintaoltalom bitorlása miatt indított perben hozott elsőfokú döntés meghozataláig ugyanazon felek között a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által a mintaoltalom megsemmisítése tárgyában hozott döntés megváltoztatása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt eljárás indult, a bíróság a két eljárást – hivatalból vagy bármelyik fél kérelmére, ha az eljárásokban elbírálni szükséges kérdések hasonlósága indokolja – egyesítheti;
- c)* a mintaoltalom bitorlása miatt indított perben az alperesnek a mintaoltalom érvénytelenségére hivatkozó kifogása alapján a bíróság – ha a tárgyalás *a)* pont szerinti felfüggesztése nem kötelező vagy a felfüggesztés nem indokolt, és a mintaoltalom megsemmisítésének feltételei fennállnak – a keresetet elutasítva, a felekre kiterjedő hatállyal megállapítja a mintaoltalom érvénytelenségét.

(3) Az (1) bekezdésben nem említett, mintaoltalommal kapcsolatos minden más jogvitás ügyben a törvényszék a szabadalmi jogvitákra irányadó szabályok szerint jár el.”

22. §

A Hmtv.

- a)* I. fejezetének címében a „használati mintaoltalom” szövegrész helyébe a „használatimintaoltalom” szöveg,

- b) 2. § (3) bekezdésében az „az olyan korábbi elsőbbségű szabadalmi vagy mintaoltalmi bejelentés” szövegrész helyébe az „az olyan korábbi elsőbbségű belföldi szabadalmi vagy használatiminta-oltalmi bejelentés” szöveg,
- c) 2. § (3) bekezdésében az „a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvényben” szövegrész helyébe az „a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényben” szöveg,
- d) 8. §-ában az „a szolgálati és az alkalmazotti találmányra irányadó rendelkezéseket” szövegrész helyébe az „a szabadalmi törvénynek a szolgálati és az alkalmazotti találmányra irányadó rendelkezéseit” szöveg,
- e) 9. §-ában a „személyhez fűződő jogaira és a mintaoltalmi igényre” szövegrész helyébe a „személyhez fűződő jogaira, díjazására és a mintaoltalmi igényre szöveg, a „személyhez fűződő jogaira és a szabadalmi igényre” szövegrész helyébe a „személyhez fűződő jogaira, díjazására és a szabadalmi igényre” szöveg,
- f) 11. § (2) bekezdésében az „évenként fenntartási díjat” szövegrész helyébe az „évenként jogszabályban meghatározott fenntartási díjat” szöveg,
- g) 20. § (1) bekezdésében az „ennek megindításáig” szövegrész helyébe az „az eljárás megindításáig” szöveg,
- h) 21. § (1) bekezdés b) pontjában az „a fenntartási díjat nem fizették meg” szövegrész helyébe az „a fenntartási díjat a türelmi időn belül sem fizették meg” szöveg,
- i) 24. §-t megelőző alcím címében a „megsemmisítése” szövegrész helyébe a „megsemmisítése és korlátozása” szöveg lép.

23. §

Hatályát veszti a Hmtv.

- a) 14-15. §-a,
- b) 21. § (2) bekezdése,
- c) 36. §-át megelőzően az „A mintaoltalmi ügyek intézése” alcím címe.

2. A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény módosítása

24. §

A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) 33. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Mintaoltalmi ügyekben a szabadalmi törvény nyilvánosságra vonatkozó szabályait az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) a szabadalmi bejelentés közzétételén a mintaoltalom megadásáról szóló határozat jogerőre emelkedésének megállapítását kell érteni;
- b) a szabadalmi bejelentések minősített adatként való kezelésére vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.”

25. §

Az Fmtv.

- a) I. fejezetének címében a „formatervezési mintaoltalom” szövegrész helyébe a „formatervezésiminta-oltalom” szöveg,
- b) 1. § (1) bekezdésében a „Formatervezési mintaoltalomban” szövegrész helyébe a „Formatervezésiminta-oltalomban” szöveg,
- c) 50. § (1) bekezdésében a „határozat keltezésének” szövegrész helyébe a „határozat jogerőre emelkedésének” szöveg lép.

3. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

26. §

Hatályát veszti a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 388. § (4) bekezdés *a)* pont *ag)* és *ah)* alpontja.

4. Záró rendelkezések

27. §

Ez a törvény 2017. július 1-jén lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A használati minták oltalma, mint a találmányoknál egyszerűbb műszaki fejlesztéseknek – a szabadalmakhoz képest – gyorsan megszerezhető és költséghatékony iparjogvédelmi oltalmi formája fontos szerepet tölt be a nemzeti vállalkozásfejlesztésben és gazdaságélénkítésben. Az oltalmazható megoldások köre szűkebb a szabadalmazható találmányokéhoz viszonyítva, és az oltalmazhatósághoz megkövetelt alkotói szint is alacsonyabb, a mintaoltalomhoz azonban rövidebb oltalmi idő is társul. A mintaoltalom megszerzéséhez szükséges eljárás koncepcionális különbséget is mutat a szabadalmazási eljáráshoz képest, a mintaoltalmi bejelentést ugyanis a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) – az eljárás áramvonalasságának biztosítása érdekében – az újdonságot és a feltalálói lépést előíró oltalomképeségi feltételek vizsgálata nélkül bírálja el. Ennek következtében az oltalom érvényessége csupán egy későbbi – a mintaoltalom megsemmisítésére irányuló – eljárásban válhat bizonyossá.

Ezt az oltalmi formát 90%-ot meghaladó mértékben hazai bejelentők veszik igénybe, akik a kevésbé formalizált eljárásnak köszönhetően gyorsan és egyszerűen juthatnak belföldi kizárólagos joghoz, amellyel biztosítható a fejlesztési ráfordítások megtérülése. Ugyanakkor az oltalom gyors és egyszerű megszerzését követően a mintaoltalom bitorlása miatt per indítható a versenytársak ellen annak ellenére, hogy a mintaoltalom oltalomképesége a mintaoltalom megadására irányuló eljárás keretében nem nyert teljes körűen megállapítást. Ez a lehetőség a gyakorlatban a bitorlási keresetek és a büntetőfeljelentések visszaélészerű alkalmazásából fakadó jogérvényesítési anomáliákat is eredményezett.

Annak ellenére, hogy több uniós tagállamban fontos szerepet tölt be ez az oltalmi forma, a használatiminta-oltalom nem tárgya az Európai Unióban megvalósuló jogi harmonizációnak, és a szabadalmi oltalom iránti eljárás bizonyos aspektusait szabályozó Szabadalmi Jogi Szerződés (a Genfben, 2000-ben megkötött *Patent Law Treaty*, amelyet Magyarországon a 2007. évi CXXXI. törvény hirdetett ki, a továbbiakban: Szabadalmi Jogi Szerződés) sem alkalmazható rá. Ez nagy szabályozási mozgásteret kínál ahhoz, hogy a mintaoltalom gazdaságfejlesztő potenciálját a magyar bejelentők érdekeinek leginkább megfelelő módon lehessen kibontakoztatni.

A 1666/2013. (IX. 23.) Korm. határozattal elfogadott, a szellemi tulajdon védelmére létrehozott nemzeti stratégia (a Jedlik-terv) a belföldi iparjogvédelmi oltalomszerzés esélyeinek javítása érdekében stratégiai célként határozta meg a használatiminta-oltalmi rendszer továbbfejlesztési lehetőségeinek feltérképezését és az ügyfelek igényeihez igazodó finomhangolását. E vizsgálatnak ki kellett terjednie a hazai kkv-k valós érdekeltségére, illetve speciális igényeire, továbbá a szabadalom és a használatiminta-oltalom viszonyára is – mind anyagi jogi, mind eljárásjogi szempontból.

A használatiminta-oltalmi rendszer felülvizsgálatának szakmai megalapozása, valamint az érintett társadalmi és gazdasági szereplők igényeinek felmérése érdekében a törvénymódosítás előkészítését megelőzően sor került elsőként egy vitaindító kérdőív közzétételére, valamint annak a leginkább érintett társadalmi szervezeteknek való közvetlen megküldésére. Ezt követően a konzultáció eredményeit is figyelembe vevő törvényalkotási koncepció véleményezésére is volt lehetőség. A jelen előterjesztés tárgyát képező módosító törvényjavaslat a véglegesített koncepció alapján készült el.

A módosítások főbb célkitűzései a következőkben foglalhatóak össze:

- a használati minták oltalmára vonatkozó anyagi jogi rendelkezések kiigazítása az **oltalomképeségi feltételek** pontosítása és finomhangolása érdekében, így különösen annak tisztázása, hogy
  - mi minősülhet mintának – a minta definícióját kibővítve és a mintának nem minősülő tárgyak felsorolását kiegészítve,
  - mi tartozik a technika állásához, valamint
  - milyen zsinórmértéket kell alkalmazni a mesterségben járatos személy tudásszintjének meghatározásakor;
- a használatiminta-oltalom és a szabadalom viszonyának tisztázása, **a kettős oltalom kizárásának megszüntetése** (a megfelelő garanciákkal);
- **a mintaoltalom iránti eljárás szabályozásának** áttekinthetőbbé és a jogintézmény sajátosságaihoz jobban illeszkedővé tétele,
  - egyértelművé téve, hogy hol kell a közigazgatási eljárás általános szabályait és hol kell a szabadalmi eljárás szabályait alkalmazni,
  - egyúttal megalkotva a mintaoltalmi eljárás olyan szabályait, ahol a szabadalmi eljárástól való kisebb-nagyobb gyakorlati eltérések ezt indokolják (különös tekintettel a bejelentési nap elismerésére), ugyanakkor
  - a mintaoltalmi szabályozás szövegezését *a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényhez* (a továbbiakban: szabadalmi törvény vagy Szt.) igazítva, ahol a fogalmazási eltérések mögött nincs érdemi jogalkalmazási különbség, valamint
  - a szabadalmi eljáráshoz képest rövidítve a mintaoltalmi eljárásban kitűzhető határidőket és korlátozva azok meghosszabbítási lehetőségeit, továbbá
  - pontosítva a mintaoltalmi iratok nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseket (elvégezve ugyanezt a formatervezési mintákra vonatkozó szabályozásban is, egységesítve az iratok megtekinthetővé válásának időpontját, jobban figyelembe véve a gyakorlati szempontokat is);
- a **jogérvényesítéssel** kapcsolatos anomáliák csökkentése a bitorlási keresetek visszaélészerű használatának visszaszorításával, a használati minták bitorlásának

dekriminalizációjával, eljárás-gazdaságossági szempontok érvényesítésével és az oltalom opcionális „megerősítésével”,

- előírva a bitorlási perek kötelező felfüggesztését, ha a mintaoltalommal kapcsolatban megsemmisítési eljárást kezdeményeztek,
- lehetővé téve az SZTNH megsemmisítési eljárásban hozott határozatának felülvizsgálatára irányuló bírósági eljárás és a bitorlási per bizonyos esetekben való egyesítését,
- bevezetve az opcionálisan, akár a mintaoltalom megadását követően is igényelhető oltalmazhatósági véleményt, amely a jogérvényesítés kapcsán is kiemelt szerephez jut,
- bizonyos feltételek fennállása esetén lehetővé téve, hogy a bíróság – *inter partes* hatállyal – megállapíthassa a mintaoltalom érvénytelenségét,
- megszüntetve a használati minták bitorlásának büntetőjogi fenyegetettségét.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A használatiminta-oltalom tárgya tekintetében a hatályos szabályozás a minta oltalmazhatóságának fogalmi előfeltételeként szabja meg, hogy az valamely tárgy kialakításában, szerkezetében vagy elrendezésében testesüljön meg. A törvény a minta fogalmát nem szűkíti ugyan a használati tárgyakra, de nem terjeszti ki a szabadalmi jogban szélesen értelmezett termék fogalmára sem – miközben kizárja az eljárásokat és alkalmazásokat a használatiminta-oltalomból. A használati minta mint szerkezeti, kialakítási vagy elrendezési megoldás a hatályos szabályozás szerint tehát csak valamely tárggyal – azaz határozott alakú, megragadható fizikai egységgel – összefüggésben, arra vonatkozóan értelmezhető.

Az e szabályok megalkotása óta bekövetkezett technológiai változások ugyanakkor szükségessé tették annak megfontolását, hogy indokolt-e a minta fogalmának kibővítése. Ennek körében különös figyelmet érdemelt, hogy a vegyi úton előállított termékek (vegyületek, keverékek, biológiai objektumok, illetve gyógyszerek és élelmiszerek) esetében fellelhetőek-e a használati minta fogalmi elemei, illetve, hogy szükség esetén bevonhatók-e ezek a termékek a minta fogalma alá.

A használatiminta-oltalom a gazdaságban betöltött szerepe alapján elsősorban a kisebb gazdasági erőt és kevésbé kötött termelési szerkezetet képviselő vállalkozások számára vonzó opció, és a hétköznapi élet szükségleteit a szabadalmakhoz képest közvetlenebbül szolgáló megoldások gyors és hatékony iparjogvédelmi oltalmazását teszi lehetővé.

Ebből a rendeltetésből következik, hogy ahhoz fűződik nyomósabb érdek, hogy használatiminta-oltalom ne legyen szerezhető minden olyan megoldásra, amely szabadalmi oltalom tárgyát is képezheti. Nem kívánatos, hogy a használati minták oltalma egyfajta „kis szabadalomként” funkcionáljon: a fő oltalomképességi feltételek szempontjából érdemi hatósági vizsgálat nélkül megszerezhető, rövidebb ideig fenntartható kizárólagos jog intézményét – az oltalom sajátos tárgyát mint jellegadó sajátosságot megőrizve – célszerűbb az egyszerűen reprodukálható, tárgyi jellegű megoldások számára biztosítani, a generikus gyógyszeripart pedig nem terhelni további, érdemben vizsgálatlan monopoljogokkal. A nem vegyi reakció útján létrejött keverékek kapcsán pedig látni kell, hogy nehéz lenne megfelelő és pontos (jogbizonytalanságot nem okozó és nem önkényes) határvonalat húzni a használati mintának tekinthető anyagok és a minta fogalmába nem tartozó tárgyak között, így célszerűbb az oltalmazható minták körén kívül tartani ezeket (továbbra is hangsúlyozva, hogy a mintaoltalomból kizárt anyagok szabadalmi oltalom tárgyai még lehetnek).

A javaslat ugyanakkor – a használatiminta-oltalom írásmódjának korrekciója mellett – a társadalmi konzultáció eredményeiből is kiindulva kiigazítja az oltalmazható minták meghatározását a definíció bővítésével, olyan módon, hogy a „tárgy” szó tág értelmezése alapján abba beletartozhassanak a berendezések és az egymással kapcsolatban lévő eszközökből álló rendszerek is, amelyek a jelenlegi meghatározás alapján nem voltak egyértelműen mintának minősíthetők.

A javaslat ezzel egyidőben – pontosítva a *használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény* (a továbbiakban: Hmtv.) által használt terminológiát is – a mintának nem minősülő, és így az oltalomból kizárt tárgyak példálózó felsorolását is bővíti: egyrészt a vegyi termékekkel (lefedve a gyógyszerkészítmények és gyógyszerhatóanyagok teljes spektrumát, ideértve a szintetikus vagy szemisztetikus gyógyszereket is), másrészt pedig a keverékekkel (amely bármilyen halmazállapotú anyag, így és szilárd vagy folyékony is lehet).

A 2. §-hoz

A mintaoltalom előfeltételeinek egyik lényeges különbsége szabadalmakhoz képest az újdonság követelményének a meghatározása: a Hmtv. hatályos szövege a technika állásához tartozó anterioritások körét eltérően vonja meg a szabadalmak vonatkozásában figyelembe vett anterioritásokhoz képest, a külföldi gyakorlatbavételt ugyanis nem tekinti a technika állásához tartozónak. Ez a különbség azt is eredményezheti, hogy egy világviszonylatban nem új (és ezért nem szabadalmazható) megoldás használati mintaként Magyarországon mégis oltalomban részesülhet (pl. ha a nyilvános gyakorlatbavétel külföldön történt).

A Hmtv. megalkotása óta eltelt időszak technológiai fejlődésére és az információs társadalom sajátosságaira, valamint az európai integráció és a nemzetközi trendek

piacliberalizációs eredményeire is figyelemmel a javaslat megszünteti ezt az eltérést: a technika állásának törvényi definícióját *a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényben* (a továbbiakban: Szt.) foglaltakhoz hasonlóan szabályozza – a türelmi idő intézményének megtartásával, amely megfelelő eszközt jelent a használati minták oltalmára támaszkodó ügyfelek tudatossági szintjében mutatkozó hiányosságok ellensúlyozására. A javaslat szerint tehát bármilyen, a bejelentési napot megelőző nyilvánosságra jutás újdonságrontó lesz a használati minták esetében is – a hat hónapos türelmi időn belül a bejelentő vagy jogelődje részéről (vagy a vele szemben elkövetett jogsértés eredményeképpen) történő nyilvánosságra jutás kivételével.

A 3. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a használatiminta-oltalom egyik lényegi funkciója – a szakmai-társadalmi konzultáció során beérkezett válaszok tanúsága szerint – a szabadalmazható találmányoknál valamivel alacsonyabb szintű innovatív megoldásokra való oltalomszerzés lehetőségének biztosítása, indokolt a szabadalmaztatható találmányoknál alkalmazandó, a feltalálói tevékenység Szt. 4. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti megállapításához megkövetelt alkotói szinttől való eltérés fenntartása a mintaoltalomhoz szükséges „feltalálói lépés” meghatározása kapcsán.

Figyelmet érdemel ugyanakkor az is, hogy Európa számos országában (és az Európai Szabadalmi Hivatal gyakorlatában is) tendenciaszerűen megfigyelhető a szabadalmazhatósághoz szükséges feltalálói tevékenység szintjének viszonylag alacsony meghatározása az ún. „*problem-solution approach*” alkalmazásával, amely a találmányhoz legközelebb álló anterioritás módosításának vagy más anterioritásokkal való kombinációjának nyilvánvalóságához valamilyen ezekre irányuló, bennük rejlő motivációt is feltételez. Mindez azt eredményezi, hogy a szabadalmi jogban használt „szakember” és a mintaoltalmi jogban ismert „mesterségben járatos személy” kategóriája egyre nehezebben különböztethető meg egymástól. Tekintettel a két oltalom tartalmának hasonlóságaira, ez a megkövetelt alkotói szint különbségeinek megszüntetését is indokolhatná (mint ahogy ez Németországban és Ausztriában meg is történt). A konzultáció eredményei azonban – a mintaoltalommal kapcsolatos hagyományos felfogásra alapozva, amely a szabadalmaknál megkövetelthez képest alacsonyabb alkotói szintet is elegendőnek tartja – inkább a mesterségben járatos személy tudásszintjéhez kapcsolt feltalálói lépés zsinórmértékének pontosabb meghatározását teszik időszerűvé, megtartva a feltalálói tevékenység és a feltalálói lépés különbségét. El kell kerülni azonban, hogy a két oltalmi forma oltalomképeségi feltételei közötti különbség azt eredményezze, hogy triviális megoldásokra is kizárólagos jogot lehessen szerezni a mintaoltalom enyhébb követelményei miatt – azaz a mesterségben járatos személy köteles tudása nem szállítható le túlzott mértékben. Ezek alapján – és figyelemmel a joggyakorlatban tapasztalható, alacsonyabb mércét alkalmazó tendenciákra – egyértelművé kell tenni, hogy a

mesterségben járatos személy nézőpontjából vizsgált nyilvánvalóság – ha az egyéb feltételek fennállnak – megállapítható kell, hogy legyen olyan esetekben is, amikor az több anterioritás kombinációjából következik, vagy ha a technika állása idegen nyelvű forrásokat is tartalmaz.

A javaslat ennek megfelelően – fenntartva azt a megoldást, hogy a szabadalmi jogi szakember köteles tudásához képest csupán a mesterségben járatos személy tudásszintjét kell figyelembe venni a bejelentésben szereplő minta nyilvánvalóságának megítélésekor – kiegészíti a feltalálói lépés meghatározását egy olyan mondattal, amely – a mesterségben járatos személy köteles tudásának szintjét mintegy „aládúcolva” – a nyilvánvalóságot nem zárja ki olyan esetekben, ahol az ennek megállapítására hivatott fiktív mesternek több anterioritást kellene kombinálnia, vagy idegen nyelvű forrásokat is értelmeznie kellene tudnia.

A rendelkezés (2) bekezdésének módosítását a szöveg pontosítása – és az Szt. szóhasználatához való igazítása – indokolja.

A 4. §-hoz

A Hmtv. 5. § (1) bekezdésének módosítása érdemi változást nem irányoz elő, csupán a szabadalmi törvény szóhasználatához igazítja a mintaoltalmi szabályozás megfelelő rendelkezését.

A rendelkezés (2) bekezdése körében ugyanakkor a javaslat – itt is követve azt a módszertant, amelynek értelmében minden olyan helyen, ahol nincs szükség a szabadalmakra vonatkozó szabályozástól való kifejezett eltérésre, a mintaoltalomra vonatkozó rendelkezések szövegezését a szabadalmi törvényben foglaltakhoz igazítja – az Szt. 6. § (2) bekezdésének megfelelően módosítja az oltalomból közrendre vagy közérkölcsekre vonatkozó megfontolások alapján kizárt mintákra vonatkozó szabályokat.

Az 5. §-hoz

A javaslat a hatályos szabadalmi anyagi joggal való összhang megteremtése érdekében a mintaoltalom jogosultjának kizárólagos hasznosítási joga körébe vonja a forgalombahozatalt, a forgalombahozatalra ajánlást és az ilyen célokból történő raktáron tartást, mint főszabály szerint a szabadalmas engedélyéhez kötött hasznosítási cselekményeket.

A 6. §-hoz

A hatályos mintaoltalmi szabályozás – az Szt.-vel egyezően – kiterjeszti az oltalom körét az igénypontokban meghatározott jellemzőkkel egyenértékű (ekvivalens) megoldásokra

is. A két szabályozási megoldás mégsem tekinthető azonosnak, hiszen ezt a tág oltalmi kört szabadalmak esetén az oltalomképesség érdemi vizsgálata ellensúlyozza, és további korlátok közé szorítja az Szt. 24. § (3) bekezdésében foglalt értelmezési szabály (amely az Európai Szabadalmi Egyezmény 69. cikkének értelmezéséről szóló Jegyzőkönyvben foglaltakat tükrözi, a nemzeti szabadalmakra is kiterjesztve az értelmezési iránymutatást). A két oltalmi formára vonatkozó anyagi jogi rendelkezések közötti összhang megteremtése, valamint a mintaoltalom túlzott kiterjesztésének elkerülése érdekében a javaslat beépíti az Szt. igénypont-értelmezési szabályát a mintaoltalmi jogba is.

A 7-8. §-hoz

A Hmtv. 16. § (2) bekezdésének és 17. § (2) bekezdésének módosítását normavilágossági szempontok indokolják: a kényszerengedélyekre vonatkozó utaló szabály a mintaoltalmakra adható kényszerengedélyekről szóló rendelkezésbe kerül a mintaoltalom korlátaira és kimerülésére vonatkozó utaló szabályokat tartalmazó bekezdésből.

A 9. §-hoz

A javaslat – a szabadalmi jogi szabályozással összhangban – kiegészíti a minta bitorlása (azaz a mintaoltalmi bejelentésnek vagy a mintaoltalom tárgyának jogosulatlan átvétele) esetén a jogosult rendelkezésére álló polgári jogi igények körét a kártérítéssel.

A 10. §-hoz

A javaslat a mintaoltalomról történő lemondásra vonatkozó rendelkezéseket – a szabadalmi jogi szabályozással való összhang megteremtése érdekében – kiegészíti a lemondás visszavonásának hatálytalanságát kimondó szabállyal.

A 11. §-hoz

A Hmtv. mintaoltalom megsemmisítésére vonatkozó 24. §-ának (1) és (3) bekezdését kiegészítő módosítás – más rendelkezések módosításához hasonlóan – a szabadalmi jogi szabályozással való összhang megteremtését célozza. Nem indokolt, hogy ne képezzen megsemmisítési okot, ha a mintaoltalmat nem annak adták meg, akit az megillet, és – noha ez természetesen a hatályos szabályozás értelmében is így van – egyértelművé kell tenni azt is, hogy a megsemmisítés az oltalom keletkezésére visszaható hatállyal szünteti meg a kizárólagos jog fennállását mintaoltalmak esetében is.

A (3) bekezdés a mintaoltalom érvényességének az „ítélt dolog” doktrínája általi rögzülését mondja ki: egy jogerősen lezárult megsemmisítési eljárást követően ugyanazon a ténybeli alapon (azaz ugyanarra a megsemmisítési okra alapítva, ugyanazon bizonyítékok

alapján) már nem lehet a mintaoltalom érvénytelenségének megállapítására irányuló eljárást kezdeményezni. Az oltalom érvényességének vagy érvénytelenségének megállapításához – az oltalom által keletkeztetett jogviszony abszolút szerkezetéből következően – közérdek fűződik, amelynek a megsemmisítési eljárást megindító ügyfél csupán katalizátora [ezt a jellemzőt támasztja alá az Szt. 81. § (3) bekezdése is, amely a mintaoltalmak megsemmisítésére irányuló eljárásban is alkalmazandó: az eljárást hivatalból folytatni lehet akár a kérelem visszavonása esetén is]. Mind jogbiztonsági, mind pedig eljárás-gazdaságossági szempontokból, a visszaélések megakadályozása érdekében el kell kerülni ugyanakkor, hogy egy iparjogvédelmi jog ugyanazon az alapon többször is támadható legyen: a megtámadhatatlan és megváltoztathatatlan, nem csupán az eljárás résztvevőire kiterjedő hatályú határozat az adott megsemmisítési ok vonatkozásában végleges döntést keletkeztet. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy ha az oltalom érvénytelenségére utaló újabb tények kerülnek elő, akkor ezekre hivatkozással ne lehetne új megsemmisítési eljárást indítani – ilyenkor ugyanis már nem azonos ténybeli alapról van szó.

A 12. §-hoz

A Hmtv. 26. §-ának kiegészítése az SZTNH mintaoltalmi ügyekben gyakorolt hatásköreinek felsorolását teszi teljessé a hatósági tájékoztatással kapcsolatos – természetesen a hatályos szabályozás, így az Szt. 115/G. és 115/I. § alapján is gyakorolt – feladatokkal.

A 13. §-hoz

A Hmtv. 28. §-ának újraalkotását az teszi szükségessé, hogy az új szöveg alapján minden kétséget kizáróan világos legyen, pontosan milyen körben kell az Szt. általános eljárási szabályait alkalmazni – konkrétan felsorolva, hogy hol és milyen vonatkozásban térnek el ezektől a mintaoltalmi eljárásokban követett szabályok (és kiemelve, hogy egyes igazgatási szolgáltatási díjakra nézve – ahol vannak ilyenek – a Hmtv. különös szabályai válnak alkalmazandóvá). Figyelmet érdemel, hogy a 28. § csupán az általános eljárási szabályokra nézve állapít meg utaló jellegű vagy eltérést biztosító rendelkezéseket; a mintaoltalmi eljárásokban alkalmazandó különös szabályok kapcsán a javaslat részben új – a hatályosnál részletesebb, a mintaoltalmi eljárások sajátosságait figyelembe jobban vevő – rendelkezéseket alkot, a Hmtv. új 36/A. §-a pedig felsorolja azokat a jogintézményeket, amelyek kapcsán továbbra is az Szt. rendelkezései lesznek az irányadóak. Látni kell azt is, hogy a Hmtv. új 28. §-a az „általános szabályok” ernyője alá vonja a lajstromvezetési és hatósági tájékoztatási szabályokat, illetve az igazgatási szolgáltatási díjakra és a fenntartási díjakra vonatkozó rendelkezéseket is, ezekre nézve is előírva a szabadalmi törvény alkalmazását (az előbbi két kategóriára nézve eddig hiányzott ez az Szt. VIII. Fejezetére utaló

szabály, a díjak tekintetében azonban a rendelkezés csak megerősíti az Szt. XIV/D. Fejezetének minden iparjogvédelmi ügyre kiterjedő hatályát).

A használatiminta-oltalmi eljárásnak a szabadalmi eljárástól való eltéréseinek egyik fő potenciális területe a szabadalmi eljárásokra jellemző eljárási kedvezmények köre. Tekintettel arra, hogy a szabadalmaknál rövidebb ideig fenntartható használatiminta-oltalom teljes körű vizsgálaton nem átesett bejelentés alapján keletkezik, valamint arra is, hogy ennek az oltalmi formának a vonzereje éppen az eljárás egyszerűségében és gyorsaságában rejlik, a határidőkkel (és azok hosszabbításával) kapcsolatos eljárási kedvezmények körét a javaslat szűkíti, és az ügyfél részére kitűzött határidők lehetséges tartamát is rövidebben határozza meg. E korlátozások ugyanakkor nem érintik az eljárásnak az ügyfél mulasztása ellenére való folytatását lehetővé tevő kérelem jogintézményét, valamint az elsőbbség érvényesítésére vonatkozó eljárási kedvezményeket, amelyek a szabadalmi eljárásban ismert módon továbbra is igénybe vehetőek maradnak.

A kedvezmények körének szűkítése nemzetközi jogi akadályokba nem ütközik, a használati minták oltalmával összefüggő eljárásokra ugyanis a Szabadalmi Jogi Szerződés hatálya nem terjed ki. Ennek megfelelően a javaslat egyértelművé teszi, hogy – ellentétben a szabadalmi ügyekben érvényesülő, az Szt. 53/E. § szerinti szabályozással – ennek a nemzetközi jogi instrumentumnak a kiegészítő és garanciális jellegű alkalmazása is kizárt.

Az eljárási szabályokon keresztül jelenik ugyan meg, de lényeges anyagi jogi szabályt jelent a kettős oltalom kizárása, azaz hogy ugyanarra a tárgyra nézve nem szerezhető szabadalmi és mintaoltalom. A hatályos rendelkezések alapján ugyanis származtatás esetén a mintaoltalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni, a mintaoltalmat pedig a keletkezésére visszaható hatállyal megszűntnek kell tekinteni, ha jogerős határozattal szabadalmat adnak arra a szabadalmi bejelentésre, amelyet a mintaoltalmi bejelentésből származtattak, illetve amelyből a mintaoltalmi bejelentést származtatták (származtatás híján pedig amúgy is csupán a korábbi elsőbbségű bejelentésre lehetne oltalmat szerezni). Ez alapján a használatiminta-oltalom megszűnése akkor is bekövetkezik, ha a szabadalom és a használatiminta-oltalom végül eltérő oltalmi körrel kerül megadásra (pl. a minta egy termékre, a szabadalom pedig egy eljárásra vonatkozik). Nem érvényesül ugyanakkor a kettős oltalom tilalma abban az esetben, amikor az ugyanazon a napon benyújtott szabadalmi és mintaoltalmi bejelentések rendelkeznek azonos tárgykörrel (mivel az egy napon érkezett bejelentések között a hatályos szabályozás nem állít fel rangsort), valamint szintén nem kizárt a párhuzamos oltalom fennállása két azonos tárgyú és azonos napon benyújtott nemzeti szabadalmi bejelentés, valamint az európai és a nemzeti szabadalmak viszonylatában sem.

Minderre tekintettel a javaslat szakít az eddigi felfogással, és nem tartja fenn a kettős oltalom származtatás esetén érvényesülő szigorú tilalmát [ld. a javaslatnak a Hmtv. 21. § (2) bekezdését hatályon kívül helyező 23. § *b*) pontját].

A jogbiztonság érdekében ugyanakkor szükség van arra, hogy az azonos tárgyra szerzett oltalmak egyikének megsemmisítésére irányuló eljárásban hozott jogerős döntésben foglaltak a másik – részben vagy egészben azonos oltalmi körrel bíró – oltalom érvényességével kapcsolatos eljárásban már ne legyenek vitathatóak. Ezt a célt szolgálja a Hmtv. 28. §-ának új (2) bekezdése, amely kimondja, hogy az egyik oltalom megsemmisítésére irányuló eljárás eredménye a párhuzamos oltalom érvényessége kapcsán az SZTNH-t köti (és ebből következően az ezt megjelenítő hivatali határozat jogszerűségéhez sem férhet kétség, a bírósági felülvizsgálat szakaszában sem). Látni kell azonban, hogy ez a kötőerő csak az első eljárásban hozott döntés megállapításának erejéig áll fenn, azaz – az oltalomképeségi feltételek különbözőségeiből (különösen a feltalálói lépés és a feltalálói tevékenység eltéréséből), valamint a használatiminta-oltalmi bejelentés benyújtása esetén érvényesíthető hat hónapos türelmi időből következően – ez a szabály nem jelenti azt, hogy a két eljárásban feltétlenül ugyanaz az eredmény születik.

Az általános eljárási szabályok közé kívánkoznak a mintaoltalmi ügy iratainak nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések is: ezeket állapítja meg a Hmtv. 28. §-ának új (3) bekezdése. Tekintettel arra, hogy a mintaoltalmi eljárásokban a szabadalmi eljárástól eltérően nem kerül sor a bejelentés közzétételére, a javaslat – mind a használatiminta-, mind a formatervezésiminta-oltalmi eljárásra kiterjedően (ld. a javaslat 24. §-át is) – az oltalom megadásáról szóló határozat jogerőre emelkedése megállapításának napjától teszi lehetővé az eljárás irataiba való betekintést. Az Szt. 46. § (3) bekezdése alapján (amely a Hmtv. 28. §-a révén a mintaoltalmi eljárásokban is alkalmazandó) az SZTNH döntései a kézbesítéssel emelkednek jogerőre, ha nem kéri azok megváltoztatását. Ebből következően a megadásról szóló határozat jogerejének – visszamenőleges – megállapítására is csak a jogorvoslati határidő lejártakor kerülhet sor. Tekintettel az iratok nyilvánosságra jutásának irreverzibilis mivoltára, a megtekinthetővé tételük csak ebben az időpontban indokolt, elkerülendő, hogy a döntés jogerőre emelkedése előtti nyilvánosságra hozatal érdeksérelmet okozzon a jogorvoslattal élni kívánó bejelentőnek (pl. ha nem neki megfelelő igénypontokkal kapta meg az oltalmat, és ennek eredményeképpen, azok véglegessé válását követően vissza kívánja vonni a bejelentését).

A javaslat által bevezetett, a Hmtv. új 36/B. §-ában szabályozott oltalmazhatósági vélemény nyilvánossága is az ismertetettekhez hasonlóan alakul – azzal, hogy ha a fentiek szerint meghatározott időpontot követően készül el (hiszen a vélemény elkészítése független a megadásra irányuló eljárástól, és akár a megadást követően is kérhető), az oltalmazhatósági

vélemény megtekinthetővé tételére a véleményről szóló hatósági tájékoztatást követően kerül sor.

A 14-16. §-hoz

Az eljárási szabályok világosabbá tétele, valamint a szabadalmi eljáráshoz képest érvényesülő eltérések kidomborítása érdekében a javaslat újraszabályozza és kibővíti a mintaoltalmi bejelentésre, a bejelentési nap elismerésére, valamint a bejelentés benyújtását követő vizsgálatra vonatkozó szabályokat (utalva természetesen a részletes alaki követelményeket és a díjtételeket meghatározó rendeleti szintű szabályozásra). A javaslat – a szabadalmi eljáráshoz képest – számos ponton egyszerűsíti a mintaoltalmi eljárás szabályait, ezáltal is lehetővé téve a minél gyorsabb jogszerzést. Ezt elsősorban azoknak a – az egyszerűbb megoldások oltalmát célzó mintaoltalmi eljárásban amúgy is korlátozott funkcióval bíró – eljárási lépéseknek a megszüntetésével éri el, amelyeket a szabadalmi eljárásban a Szabadalmi Jogi Szerződés egyes rendelkezései írnak elő, a mintaoltalmi eljárást azonban csupán süükségtelenül elnehezítik. Ezáltal a bejelentési nap elismeréséhez teljesítendő feltételek kismértékben szigorodnak ugyan, a hiányzó leírás-részekre és rajzra vonatkozó különleges hiánypótlási szabályok [ld. az Szt. 65. § (4)-(9) bekezdését] pedig megszűnnek, a mintaoltalmi eljárás azonban áramvonalasabbá és ezáltal gyorsabbá válik – anélkül, hogy bármilyen garanciális jellegű, a bejelentő számára komoly előnyt jelentő szabály elveszne.

A 17-20. §-hoz

A javaslat az eljárási szabályok áttekinthetőbbé tétele érdekében újraalkotja és rendszerbe helyezi a mintaoltalmi bejelentés alaki (34. §) és érdemi vizsgálatára (35. §) vonatkozó szabályokat, immár nem hagyatkozva teljes mértékben a szabadalmi törvény különös eljárási szabályaira. Az új 36. § megőrzi a Hmtv.-ben eddig is szereplő rendelkezéseket, de kiegészíti azokat a mintaoltalmi eljárásban alkalmazandó hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre vonatkozó szabályokkal. Az új 36/A. § ennek megfelelően csupán azokban a kérdésekben utal vissza az Szt. rendelkezéseire, ahol a két eljárás között valóban nem mutatható ki különbség.

A javaslat ilyen módon fenntartja a hatályos – és az egész iparjogvédelmi szabályozásra jellemző – szabályozás struktúráját, azaz nem változtat az Szt. eljárási rendelkezéseinek mögöttes szabályozásként való alkalmazásán, amelyhez képest csupán az eltérések vannak meghatározva. Ez kodifikációs szempontból azzal az előnnyel is jár, hogy a főbb eljárási szabályok egyetlen jogszabályban találhatóak, amelyeknek a megváltozása nem jár számos jogszabály párhuzamos módosulásával, kiküszöbölve a hibalehetőségeket és az indokolatlan eltérések megjelenését az eljárások menetében. A normavilágosság ugyanakkor

megköveteli, hogy egyértelműen azonosítható legyen az adott ügyben alkalmazandó pontos jogszabályhely, ezért a javaslat egy rendelkezésben tartalmazza az Szt. alkalmazandó különös szabályainak felsorolását, és minden olyan kérdésben, ahol a szabadalmi eljáráshoz képest eltérések mutathatók ki, teljes körben alkotja meg az alkalmazandó eljárási rendelkezéseket.

Az érdemi vizsgálat körében (35. §) a megadott mintaoltalmak erősítése és ezen keresztül a potenciális jogviták egy részének megelőzése érdekében a javaslat bővíti a mintaoltalmi bejelentés érdemi vizsgálata során górcső alá kerülő szempontokat oly módon, hogy azok az újdonság és a feltalálói lépés kivételével minden kérdésre kiterjedjenek. Az érdemi vizsgálat körének kiterjesztése két új szempont beépítését foglalja magában.

A javaslat egyfelől – a Hmtv. 35. §-ának egy g) ponttal való kiegészítésével – bevezeti a bővítő értelmű módosítás Szt.-ben is megjelenő tilalmát, azaz annak vizsgálatát, hogy a bejelentő által benyújtott módosítás(ok) nem jár(nak) olyan tartalom bevitelével, amelynek eredményeképpen a mintaoltalmi bejelentés tárgya bővebb lesz annál, mint amit a bejelentés napján benyújtott bejelentésben feltártak [vö. Szt. 72. § (1) bekezdés].

Másfelől – a Hmtv. 35. § f) pont módosításával – beépíti annak vizsgálatát az engedélyezési eljárásba, hogy a bejelentőt az igényelt elsőbbség megilleti-e, azaz a vizsgálat már nem csupán arra terjed ki, hogy az elsőbbséget (formailag) szabályszerűen igényelték-e, hanem arra is, hogy az elsőbbségi irat(ok) tartalma alkalmassá teszi-e őket az elsőbbség megalapozására.

[A 20. §-hoz az oltalmazhatósági vélemény kapcsán]

A szabadalmi eljárásból ismert írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentéshez hasonló, az SZTNH által kérelemre elkészített oltalmazhatósági vélemény megfelelően ellensúlyozhatja a használatiminta-oltalom részlegesen vizsgált jellegét (azaz az újdonság és a feltalálói lépés vizsgálatának hiányát). A szabadalmi eljárásban 2005 óta érhető el ez a lehetőség a bejelentők részére, és a tapasztalatok alapján hasznos segítséget nyújt az oltalomszerzési stratégia kialakításához.

A fentiekén túlmenően a mintaoltalom – opcionálisan igénybe vehető – megerősítése (és ezáltal a jogbiztonság fokozása), valamint a jogérvényesítéssel kapcsolatos anomáliák csökkentése érdekében is indokolt, hogy a javaslat a mintaoltalmi eljárásban bevezesse az oltalmazhatósági vélemény igénylésének lehetőségét.

Az oltalmazhatósági vélemény igénylése és elkészítése a mintaoltalom iránti eljárástól elkülönülő, opcionális, a bejelentő vagy jogosult által kezdeményezett eljárás, amely akár a megadást követően is lefolytatható. Ebből következően az oltalmazhatósági vélemény igénylése a mintaoltalom megadására irányuló eljárás befejezését nem késlelteti.

Az oltalmazhatósági véleményt a mintaoltalom megadását (illetve ha később készül el, akkor az elkészültéről szóló hatósági tájékoztatást) követően – a mintaoltalmi bejelentéshez és az ahhoz kapcsolódó nyilvános iratokhoz hasonlóan – bárki megtekintheti [ld. a Hmtv. 28. §-ának a javaslat által előírányzott (3) bekezdését]. Ennek eredményeképpen egy olyan mintaoltalom alapján, amellyel kapcsolatban negatív tartalmú (legalább néhány igénypont esetében az oltalom érvényességét megkérdőjelező) oltalmazhatósági vélemény áll rendelkezésre, kisebb valószínűséggel indulnának visszaélészerű bitorlási perek – hiszen az figyelmeztetés a jogosultnak és jelzés a versenytársaknak a mintaoltalom sebezhetőségére nézve. Egy kedvező oltalmazhatósági vélemény ugyanakkor hasznos eszköz lehet a jogosult kezében mind a jogérvényesítési eljárásokban (ld. a 21. §-hoz fűzött indoklást), mind pedig az üzleti kapcsolatokban (pl. hasznosítási szerződésekről folyó tárgyalások során) – és harmadik személyek számára is lényeges iránymutatást jelenthet.

Látni kell ugyanakkor, hogy az oltalmazhatósági véleménynek nincs hatása az oltalom megadására vagy érvényességére nézve, az ugyanis csupán egy olyan *prima facie* vélemény, amely a kérelem benyújtásának napján rendelkezésre álló iratok alapján (a kérelmező nyilatkozatának kikérése nélkül) tesz előzetes, kötőerővel nem rendelkező megállapításokat az oltalomképeségi feltételek teljesüléséről. Az oltalom érvényességével kapcsolatban természetesen csak olyan eljárásban születhet végleges döntés, amelyben a jogosultnak is lehetősége van kifejezni az előzetes megállapításokkal kapcsolatos álláspontját (*erga omnes* hatállyal ezt a hazai rendszerben csupán az SZTNH előtt indított megsemmisítési eljárásban lehet kezdeményezni), amely adott esetben meg is cáfolhatja azokat.

Az oltalmazhatósági vélemény elkészítése magában foglalja a mintaoltalmi eljárás részét nem képező újdonságkutatás lefolytatását, valamint az ipari alkalmazhatóság és a feltalálói lépés meglétének vizsgálatát, az ennek eredményeképpen megtett megállapítások pedig természetesen az oltalomképeség tekintetében az egyes igénypontok vonatkozásában eltérő eredményre is juthatnak – ám természetesen minden következtetést megfelelő indokokkal kell alátámasztani.

Az oltalmazhatósági vélemény újdonságkutatási szakaszának elvégzése során az Szt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit [ideértve az (1a) és az (1b) bekezdéseket is] megfelelően alkalmazni kell: az újdonságkutatásra alkalmatlan igénypontok leválasztása és az egység követelményeinek nem megfelelő bejelentés kezelése tekintetében tehát a szabadalmi újdonságkutatással kapcsolatos eljárási szabályok az irányadók.

A javaslat meghatározza az oltalmazhatósági vélemény elkészültéről szóló hatósági tájékoztatásra, valamint utal arra, hogy az oltalmazhatósági vélemény elkészítéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat az iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási

díjakról szóló jogszabály [azaz a *Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet] állapítja meg (annak megfelelő módosításával, amely figyelembe veszi a tevékenység ellátásának önköltségét).

Az Szt. 115/R. §-a, valamint a 115/S. § (3) bekezdése alapján a díj a kérelem benyújtása napján esedékes, a kérelmet pedig a díj megfizetéséig nem lehet benyújtottnak tekinteni. Ebből következően a kérelem benyújtásától számítandó határidőket – ha ez a későbbi – a díj beérkezésének napjától kell számítani.

A javaslat – a szabadalmi és a használatiminta-oltalmi eljárásban fizetendő bejelentési és fenntartási díjak szabályozásához hasonlóan, a Hmtv. új 28. § (2) bekezdésében foglalt, eltérést engedő rendelkezésnek is megfelelően – az oltalmazhatósági vélemény elkészítésére a feltaláló és a bejelentő személyének azonossága esetén kedvezményes (50%-os) díjtételt ír elő, az Szt. 115/O. §-ában foglaltaknak megfelelő feltételekkel (külföldi elsőbbség esetén nem érvényesíthető a díjkedvezmény; a feltalálótárs javára való lemondás, illetve az öröklés azonban nem szünteti meg a kedvezményre való jogosultságot).

Az oltalmazhatósági vélemény elkészítésére az SZTNH rendelkezésére álló határidő a kérelem benyújtásától számított hat hónap. Ha az oltalmazhatósági vélemény megküldésére (postázására) nem kerül sor ezen a határidőn belül, a megfizetett díjat az SZTNH kérelemre visszafizeti.

Tekintettel arra, hogy az oltalmazhatósági vélemény iránti kérelem benyújtásának nincs időbeli korlátja, elméletileg elképzelhető az is, hogy egy mintaoltalmi jogosult – ha nem elégedett a korábbi oltalmazhatósági véleményben foglaltakkal – egy nyilatkozattal kísérve új kérelmet ad be, amelyben egy további oltalmazhatósági vélemény elkészítését kéri az SZTNH-től. Ezzel kapcsolatban természetesen érvényesülnek a mintaoltalmi szabályozás sajátos korlátjai, a bejelentést módosítani ugyanis csak a megadásig lehet (és ebben az esetben is érvényesül a bővítő értelmű módosítás tilalma) – az egyes igénypontokról azonban a megadást követően is le lehet mondani.

A 21. §-hoz

A Hmtv. hatályos szabályai szerint a használatiminta-oltalmi eljárásban hivatali vizsgálat és a köz által gyakorolt kontroll (észrevétel vagy felszólalás) nélkül szereshető kizárólagos jog a mintára. Ez azt jelenti, hogy akár a technika állásához tartozó megoldások is kivonhatók a közkincs köréből az oltalom fennállásának idejére (amíg meg nem semmisítik az oltalmat), és nem zárható ki a visszaélésszerű oltalomszerzés és jogérvényesítés lehetősége, ami akár a jogszerűen tevékenkedő versenytársak polgári jogi és büntetőjogi eszközökkel való fenyegetését is eredményezheti.

Jelenleg a megalapozatlan oltalmakkal szembeni fellépés egyetlen eszköze a megsemmisítési eljárás, amely csak az SZTNH előtt indítható meg. Egyrészt azonban a megsemmisítési eljárás megindítása sem polgári, sem büntető ügyekben nem jár automatikusan a bitorlás (vagy iparjogvédelmi jogok megsértése) miatt indult bírósági eljárás felfüggesztésével; másrészt a megsemmisítési kérelem ténybeli alapjának összeállítása időigényes, büntető ügyekben pedig gyakran csak a nyomozó hatóság intézkedéséből értesül a gyanúsított a vele szemben indult eljárásról.

A javaslat – a Hmtv. 38. §-ának újraalkotásával – a mintaoltalmakkal összefüggő jogérvényesítési eljárások (a mintaoltalmi perek) kapcsán egy olyan intézkedés-csokrot vezet be, amely egyszerre szolgálja az eljárások konzisztenciájának erősítését és gyorsítását, egyszersmind hozzájárulva a jogbiztonság fokozásához.

Ennek keretében a javaslat elsőként előírja, hogy a bitorlási perek tárgyalását fel kell függeszteni [a megsemmisítési eljárás jogerős befejezéséig vagy az eljárásoknak a Hmtv. 38. § új (2) bekezdés *b*) pontja szerinti egyesítéséig], ha a mintaoltalommal kapcsolatban megsemmisítési eljárást kezdeményeztek, és ezt kellő időn belül, azaz a viszontkereset benyújtására nyitva álló határidőn belül igazolják.

Ennek kapcsán említést érdemel, hogy a Hmtv. új 36/B. §-ával bevezetett oltalmazhatósági vélemény intézménye várhatóan csökkenti majd a visszaélésszerű jogérvényesítés kockázatát, hiszen aki ilyennel rendelkezik, az vélhetően nem a vizsgálat hiányára alapozza az oltalom fennállását. Ebből kiindulva irányozza elő a javaslat, hogy a bitorlási eljárás felfüggesztése ne kötelező, csupán lehetőség legyen a bíróság számára abban az esetben, ha a jogosult rá nézve kedvező oltalmazhatósági véleménnyel rendelkezik, és ezt a perben – szintén az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig – be is nyújtja. Az, hogy egy részlegesen negatív oltalmazhatósági vélemény az adott ügy szempontjából „kedvezőnek” minősül-e, az eljárásban érintett igénypontokra vonatkozó megállapítások tartalmától függ.

Az oltalmazhatósági vélemény bevezetése mellett szól az is, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása esetén hatékonyan segíti a bírói mérlegelést, ha a kérelmező (felperes) az oltalom megalapozottságát alátámasztó hatósági véleményt tud benyújtani.

A javaslat nem változtat ugyan a bitorlási és a megsemmisítési eljárás fórumának elkülönülésén (az ún. bifurkáción), ugyanakkor – harmadik elemként – lehetőséget teremt arra, hogy a mintaoltalmi perekben első fokon eljáró bíróság (azaz a Fővárosi Törvényszék) akár hivatalból, akár valamelyik fél kérelmére a pert egyesítse az SZTNH megsemmisítési ügyben hozott határozata ellen benyújtott megváltoztatási kérelem elbírálására irányuló –

alapesetben nemperes – eljárással. Tekintettel arra, hogy bizonyos esetekben (pl. ha a megsemmisítési eljárásban hozott hatósági határozat megváltoztatását lényeges eljárási szabálysértés miatt kéri, míg a bitorlási perben a bíróság teljesen más kérdéseket vizsgál) nem célszerű az eljárások egyesítése, a bíróságnak diszkrecionális jogköre eldönteni, hogy meghozza-e az eljárások összevonását eredményező végzést.

Ugyancsak a bifurkáció főszabályát áttörő kivételt jelent a javaslat azon rendelkezése, amelynek alapján a mintaoltalom bitorlása miatt indított perben a bíróság az alperesnek a mintaoltalom érvénytelenségére hivatkozó kifogása alapján a keresetet elutasítva, a felekre kiterjedő (*inter partes*) hatállyal megállapítja a mintaoltalom érvénytelenségét. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha az eljárás felfüggesztése nem kötelező (azaz ha nem indult olyan megsemmisítési eljárás, amelyre az alperes hivatkozhatott volna, vagy ha indult is, az alperes nem hivatkozott rá vagy a felperes rá nézve kedvező oltalmazhatósági véleményt nyújtott be) vagy a bíróság úgy ítéli meg, hogy az eljárás – nem kötelező – felfüggesztésére nincs szükség, és ezzel egyidejűleg a mintaoltalom megsemmisítésének feltételei fennállnak.

A javaslat nem változtat azon az utaló szabályon, amely a mintaoltalmakra vonatkozó egyéb jogvitás ügyekben a szabadalmi jogvitákra irányadó szabályok alkalmazását írja elő [Hmtv. 38. § új (3) bekezdés].

A 22. §-hoz

A Hmtv.-nek a javaslat által előírányzott szövegcsere módosításaira irányuló javaslatok mind a törvényszöveg pontosabbá, világosabbá és érthetőbbé tételét szolgálják – nyelvhelyességi szempontokat is érvényesítve, valamint felszámolva a szabadalmi jogi szabályozástól való indokolatlan szövegezés-beli eltéréseket és beillesztve azokat a kifejezéseket, amelyek az adott rendelkezés tartalmának szabatos meghatározásához szükségesek.

A 23. §-hoz

A javaslat hatályon kívül helyező rendelkezései egyfelől a törvényszöveg koherenssé tételét szolgálják (a szükségtelenné váló vagy másutt is megjelenő szövegrészek törlésével), másfelől pedig – a Hmtv. 21. § (2) bekezdés hatályon kívül helyezésével – megszüntetik a származtatás útján létrejövő kettős oltalom kizárását szolgáló rendelkezést (ennek indokairól és kísérő intézkedéseiről ld. a javaslat 13. §-ához fűzött indoklást).

A 24. §-hoz

A javaslat a formatervezési minták oltalmára vonatkozóan is módosítja a mintaoltalmi bejelentések nyilvánosságára vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy a két oltalmi formára vonatkozó, azonos tárgykörű rendelkezések egymással összhangban legyenek (a választott megoldás indokairól ld. a javaslat 13. §-ához fűzött indoklást).

A 25. §-hoz

A javaslat a formatervezési minták oltalmára vonatkozóan is átvezeti a Magyar Tudományos Akadémia által közzétett helyesírási szabályzathoz igazodó írásmód alkalmazását; a mintaoltalom megadásának időpontjára nézve pedig a megadó határozat keltezése helyett a megadó határozat jogerőre emelkedését teszi irányadóvá.

A 26. §-hoz

Sem a jogérvényesítési tapasztalatok fényében, sem jogpolitikai megfontolások alapján nem indokolt az érvényesség szempontjából kulcsfontosságú oltalomképességi feltételek érdemi vizsgálata nélkül megszerzett kizárólagos jog megsértése esetére a büntetőjogi szankció fenntartása.

A javaslat ezért – *a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek* (a továbbiakban: Btk.) az iparjogvédelmi jogok megsértésére vonatkozó 388. §-ához fűzött, (4) bekezdésben található értelmező rendelkezés módosításával – megszünteti a használatiminta-oltalom bitorlásának büntetőjogi fenyegetettségét. Ez a lépés szem előtt tartja azt is, hogy sem a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (TRIPS-megállapodás), sem pedig *a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK parlamenti és tanácsi irányelv* nem ír elő ilyen kötelezettséget. Mindez nem jár a jogosultak rendelkezésére álló polgári jogi eszköztár csorbulásával (de a Btk. 384. §-ában szabályozott bitorlás tekintetében sem vonja ki a mintaoltalmat a büntetőjogi védelem alól), ugyanakkor tükrözi, hogy a megadott használatiminta-oltalom az oltalmi idő különbségétől eltekintve sem nem feleltethető meg teljesen a szabadalom jogintézményének.

A javaslat egyúttal a félvezető termékek topográfiájára vonatkozó oltalom kapcsán is megszünteti a büntetőjogi fenyegetettséget, tekintettel ennek az oltalmi formának a gyakorlatban szinte teljes mértékben kiüresedett jellegére (és arra, hogy ebben az esetben sincs sem nemzetközi jogi, sem uniós jogi kötelezettség a büntetőjogi védelem fenntartására).

A 27. §-hoz

A javaslat a módosításokat egyöntetűen 2017. július 1-jén lépteti hatályba. A szabályozási átmenetre *a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény* 15. §-ában foglaltak az irányadóak, amely – többek között – a hatálybalépést követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre nézve rendeli alkalmazni a módosított rendelkezéseket.